

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001635

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЛНУ ім. Івана Франка № 695 від 08.06.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусак Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Husak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: E2

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: E2 Екологія

Дата захисту: 19-05-2026

Спеціальність за освітою: Екологія

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12581

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.33, 34.35.25, 34.35.51

Тема дисертації:

1. Формування таксоценів колембол в умовах фрагментації природного середовища Східного Поділля.
2. Formation of Collembola taxocenes under habitat fragmentation in Eastern Podillia.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню змін синекологічної структури природних таксоценів колембол під впливом урбаногенної, агрогенної, а також лісовідновлювальної трансформації середовища. Виявлено зміни у таксономічній та екологічній структурі таксоценів колембол трансформованих біоценозів. Встановлено перспективність використання ґрунтових Collembola для зооіндикації екологічних умов досліджених едафотопів Східного Поділля. Колемболи або ногохвістки є однією із домінуючих за таксономічним і екологічним різноманіттям груп педобіонтів, яка має важливе зооіндикаційне та функціональне значення у різних типах ґрунтів. Східне Поділля, особливо його південна частина, залишається одним із небагатьох регіонів України, де досі відсутня інформація про фауну та екологічні особливості таксоценів колембол. Один із негативних наслідків господарського використання природних ландшафтів фрагментація і ізоляція біоценозів. В результаті проведених досліджень виділено 5 екологічних або біотопних груп колембол: евритопна (види різних типів оселищ), яка включає 27 видів, політопних і оліготопних лісових – 33, відкритого ландшафту (лучно-степові види та види а також ріллі) – 40, лісо-лучні –

6, збірну групу «види урбоценозів» – 7, а також 5 видів невизначеної біотопної приуроченості. В результаті проведеного аналізу 17 видів колембол були віднесені до 5 категорій рідкісних або унікальних видів. Встановлено, що частка цінного (рідкісного) компонента фауни колембол становить 14,4% від загального числа видів, виявлених у Східному Поділлі, що є дуже високим показником унікальності досліджених біоценозів щодо цієї групи ґрунтових членистоногих. Уперше було досліджено таксономічне різноманіття і екологічну структуру таксоценів колембол у основних типах природних (лісових, лучностепових), а також антропогенно змінених (урбаногенних, агрогенних і штучних лісових) біоценозах Східного Поділля. Уперше встановлено закономірності структурної перебудови досліджених таксоценів під впливом урбанізації, сільського господарства та штучного лісовідновлення. З метою зооіндикації екологічного стану едафотопу дослідженого регіону запропоновано використовувати шість біомаркерів таксоцену колембол, які найчутливіші до основних антропогенних факторів фрагментації природного середовища. Доповнено теоретичні уявлення про реакції ґрунтових мікроартропод на вплив основних антропогенних факторів середовища з позицій біосистемного підходу.

2. This dissertation investigates changes in the synecological structure of natural Collembola taxocenes under urban, agricultural, and forest-restoration transformations of the environment. Shifts in the taxonomic and ecological structure of Collembola taxocenes in transformed biocenoses are identified. The study substantiates the applicability of soil Collembola for zooindication of ecological conditions in the investigated edaphotopes of Eastern Podillia. Collembola (springtails) constitute one of the pedobiont groups with high taxonomic and ecological diversity and play an important zooindicative and functional role across different soil types. Eastern Podillia, especially its southern part, remains one of the few regions of Ukraine where the fauna and ecology of Collembola taxocenes have not previously been studied. Fragmentation and isolation of biocenoses are among the adverse consequences of the economic exploitation of natural landscapes. As a result of the study, five ecological (biotope) groups of Collembola were distinguished: eurytopic species (species of various habitat types), comprising 27 species; polytopic and oligotopic forest species, 33 species; open-landscape species (meadow-steppe and arable-land species), 40 species; forest-meadow species, 6 species; a composite “urban-cenosis” group, 7 species; as well as five species with undefined biotope affiliation. Seventeen Collembola species were assigned to five categories of rare or unique taxa. The valuable (rare) component accounted for 14.4% of all species recorded in Eastern Podillia, indicating a high level of uniqueness of the studied biocenoses with respect to this group of soil arthropods. For the first time, the taxonomic diversity and ecological structure of springtail taxocenes in the main types of natural (forest, meadow-steppe), as well as anthropogenically modified (urbanogenic, agrogenic and artificial forest) biocenoses of Eastern Podillia were investigated. For the first time, the patterns of structural reorganization of the studied taxocenes under the influence of urbanization, agriculture and artificial reforestation were established. In order to zooindicate the ecological state of the edaphotope of the studied region, it is proposed to use six biomarkers of the taxocene of collembolans, which are most sensitive to the main anthropogenic factors of fragmentation of the natural environment. Theoretical ideas about the reactions of soil microarthropods to the influence of the main anthropogenic factors of the environment from the standpoint of the biosystems approach are supplemented.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Капрусь І.Я., Гусак О.В. Особливості таксономічної та екологічної структури лісових таксоценів колембол Східного Поділля. Наукові записки Державного природознавчого музею. Львів, 2021. – Вип. 37.

– С. 75–86. (<https://doi.org/10.36885/nzdpm.2021.37.75-86>)

- 2. Гусак О., Капрусь І. Еколого-фауністична характеристика лучно-степових таксоценів колембол Східного Поділля. Вісник Львівського університету. Серія біологічна. 2023. Випуск 88. С. 69–79. (<http://dx.doi.org/10.30970/vlubs.2023.88.08>)
- 3. Гусак О., Капрусь І. Вплив агро- та урбаногенної фрагментації природного середовища на структуру таксоценів колембол Східного Поділля. Наукові записки Державного природознавчого музею. Випуск 39. Львів, 2023. С. 31–42. (<https://doi.org/10.36885/nzdpm.2023.39.31-42>).
- 4. Гусак О.В. Капрусь І.Я. Особливості інтродукції та синантропізації ґрунтових колембол. Тези науково-практичної конференції всеукраїнського студентського конкурсу в галузі «Екологія та екологічна безпека» (15–17 березня 2017 р.). Полтава, 2017. С. 5.
- 5. Гусак О.В., Филик Н.В., Капрусь І.Я. Антропогенні трансформації угруповань колембол у рівнинних заплавах лісах Верхнього Дністра. Матеріали науково-практичної конференції всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі знань «екологія» (28–30 березня 2018 р.). Полтава, 2018. С. 9.
- 6. Гусак О.В., Заяць І.М., Капрусь І.Я. Особливості формування населення ґрунтових мікроартропод в умовах агроценозів Передкарпаття. Міжнар. студент. наук. форум «Студентська молодь і науковий прогрес в АПК»: збірник матеріалів, 22–24 вересня 2020 р., м. Львів, 2020. С. 2.
- 7. Гусак О.В. Бутка Х.В., Капрусь І. Структура угруповань колембол лучних біотопів заплави ріки Дністер (Львівська область). Міжнар. студент. наук. форум «Студентська молодь і науковий прогрес в АПК»: збірник матеріалів, 22–24 вересня 2020 р., м. Львів, 2020. С. 3.
- 8. Гусак О.В., Капрусь І.Я. Олігохети (Oligochaeta) Передкарпаття як об'єкт зооіндикації агроценозів. Міжнар. студент. наук. форум «Студентська молодь і науковий прогрес в АПК»: збірник матеріалів, 22–24 вересня 2021 р., м. Львів, 2020. С. 6.
- 9. Гусак О., Капрусь І. Фауна та населення лісових і лучно-степових таксоценів колембол Східного Поділля. Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій», присвяченої 115-й річниці від дня народження Всеволода Ілліча Здуна» (м. Львів 8–11 вересня 2022 р). Львів: СПОЛОМ, 2022. С. 34–36.
- 10. Гусак О., Капрусь І. Еколого-фауністичні особливості лучно-степового угруповання колембол Подільської височини. Студентська молодь і науковий прогрес в АПК: тези доп. Міжнар. студ. наук. форуму, 4–6 жовтня 2022 року. Львів, 2022. С. 43.
- 11. Мицак О.Я., Гусак О.В., Капрусь І.Я. Структура таксоцену колембол болотних екосистем Яворівського національного природного парку. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку. Снт. Івано-Франкове, 7 липня, 2023 р. Івано-Франкове, 2023. С. 190.
- 12. Гусак О.В., Капрусь І.Я. Еколого-фауністичні особливості таксоценів колембол в агроценозах Східного Поділля. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції. Львів, 4–6 жовтня, 2023 р. Львів, 2023. С. 223–224.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U109748, 0116U003174

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Капрусь Ігор Ярославович
2. Ihor Y. Kaprus

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3163-4482

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 55972164800;
https://scholar.google.com.ua/citations?user=im5M_KoAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірутенко Владислав Валентинович
2. Vladyslav V. Mirutenko

Кваліфікація: к. б. н., доцент, 03.00.24

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3845-5003

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57191155461;
https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=cCnoCOAAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdat

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Геряк Юрій Миколайович
2. Yurii M. Heriak

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4446-403X

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: JXX-3844-2024; Scopus Author ID: 36598132500;
<https://scholar.google.com/citations?user=SMfsnvQAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Інститут екології Карпат Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05540066

Місцезнаходження: вул. Козельницька, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назарук Катерина Миколаївна
2. Kateryna M. Nazaruk

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1578-2290

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 54684678900; Web of Science Researcher ID: F-5508-2019;
<https://scholar.google.com/citations?user=mlngVp8AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хамар Ігор Степанович
2. Ihor S. Khamar

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0404-8565

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 6507009599;
https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=vf_5nbkAAAAJ&sortby=pubdate&view_op=list_works&gmla=AJsN-F7ECmL8mbh2IuIfIhnOJFMoZN1qGOq63GW5yX13hhpsIM42DSbSNthhO7nqMDVkJQP-or12aAPMkRmlS9VcxV4s7LY6iEyJl5frCHOvXF5umrgRsCXrrMWt2Dj4_jd2pmJiSYCMU

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бокотей Андрій Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бокотей Андрій Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна